

## Üstün zekâya eksik eğitim

**Türkiye, 0-24 yaş arasındaki yaklaşık 620 bin üstün zekâlı insanına eğitim veremiyor. Sadece 10 bin kişinin yararlanabildiği bilim-sanat merkezleri de 'üstün'lere göre değil.**

**Haber: U MAY AKTAŞ SALMAN - [umay.aktas@radikal.com.tr](mailto:umay.aktas@radikal.com.tr) / [Arşivi](#)**

Nüfusunun yüzde 2'si üstün zekâlılardan oluşan [Türkiye](#), 'deha'larına eğitim konusunda yetersiz. Üstünlere okul dışında bilim ve sanat eğitimi veren Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) eksiklerle dolu. Bu merkezlerden yararlanacak yaş aralığındaki yaklaşık 260 bin üstünden sadece 10 bini buralarda eğitim alabiliyor,

Eski Eğitim-Sen Genel Başkanı ve eğitimci Alaaddin Dinçer'in üstün zekâlı çocuklara okul dışı eğitim verilen bilim-sanat merkezleri üzerinde yaptığı çalışma, üstün zekâlıların eğitimi konusundaki eksikleri bir kez daha gözler önüne serdi. BİLSEM'lerde çalışan Eğitim-Sen üyelerinin ve [MEB](#) adına raporu hazırlayan komisyonun sorumlularından denetmen Mehmet Davut Demirci'nin bulgularından alıntılanan çalışmanın çarpıcı sonuçları şöyle:

Türkiye'de 66 BİLSEM var. Bu merkezlerde okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki üstün yetenekli çocuklara okul dışında yeteneklerini ve kapasitelerini geliştirecek bilim-sanat eğitimi veriliyor.

TÜİK verilerine göre 0-24 yaş arasındaki 25 milyon nüfusun yaklaşık 627 bininin üstün yetenekli olduğu sanılıyor.

BİLSEM'e başlama sınıfı ilkokul 2. sınıf. Bu süreç 12. sınıfa kadar devam ediyor. Bu sınıflar arasında 13.2 milyon öğrenci bulunuyor. Bunların yüzde 2'si üstün zekâlı ise 260 bin öğrenci ediyor. Ancak şu an merkezlere devam eden öğrenci sayısı 10 bin 807 olduğuna göre geriye kalan 249 bin öğrenci bu olanaktan yoksun.

Bu merkezlerde toplam norm kadro 1200 olmasına karşılık var olan öğretmen sayısı 712. Bunların bir bölümünün yönetici olduğu dikkate alındığında en az 660 öğretmen ataması gerekiyor. Halen bir öğretmene 10 yerine 15 öğrenci düşüyor.

Diğer ilköğretim ve ortaöğretim okullarından görevlendirme öğretmenler derslere giriyor. Merkezlerin bütçelerinin yüzde 29'u genel bütçe kaynaklarından karşılanıyor. Geriye kalan bütçe velilerin ve okulların kendi buldukları destekleyicilerin payı.

Okulöncesi üstün yetenekli çocukları tanılama faaliyeti yetersiz.

Buralara devam eden çocukların büyük bir bölümü gelir ve eğitim düzeyi yüksek ailelerin çocukları. Gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarına çoğu zaman ulaşamıyor.

Bilim ve sanat merkezlerinde standart bir program uygulanmıyor. Öğretmen için herhangi bir kılavuz kitap yok. Acil olarak Üstün Zekâlılar Eğitim Programı hazırlanıp tüm bilim ve sanat merkezlerinde ortak eğitim programının uygulanması sağlanmalı.

Bazı illerde yeter sayıda (Wisc-r testinden 130'u geçen) öğrenci bulamadıklarından dolayı 130 puandan daha düşük puanda öğrencileri bilim ve sanat merkezlerine kaydediyorlar.

İzmir'de üç tane bilim ve sanat merkezi olmasına rağmen milyonlarca öğrencinin bulunduğu [İstanbul](#) 'da sadece iki merkez var.

Bireysel eğitim yapılması gerekirken, bina ve öğretmen yetersizliğinden grup eğitimi yapılıyor.

İlkokul 2. sınıftan alınan öğrencilerin liseyi bitirene kadar merkeze devam etme hakları var. Bu süreçten sonra öğrenciler izlenmiyor.